

Код. Наименование на учебната дисциплина

ЕТИКА НА НАУЧНОТО ИЗСЛЕДВАНЕ

Титуляр на курса: доц. д-р Валентина Кънева

Характер на дисциплината	Образователно-научна степен Доктор
Година на обучение 2017/2018 Кредити 5 Характер на обучението лекции с обсъждане на казуси и дискусии	Семестър зимен Хорариум 30 часа лекции Език на обучението български
Методи на оценяване Решаване на практически задачи (60%), доклад по казус или текст (40 %)	

Предварителни изисквания

няма

Цели на дисциплината

Курсът разглежда етически въпроси, свързани с научното познание и с развитието на научните изследвания днес. Важността на тези въпроси е открояна с оглед постигането на целите на науката, отговорността на научната общност пред обществото, както и съхраняването на общественото доверие и подкрепа за науката.

Целта на обучението е студентите да разпознават етическите проблеми в областта на научното изследване, да ги анализират и да обсъждат възможни начини за решаването им, а също така – да прилагат усвоените знания и добри практики в собствените изследвания. Участниците ще имат възможност да се запознаят с международни документи, свързани с етиката в научното изследване.

Съдържание на дисциплината (анотация и теми)

Етиката на научното изследване е област на засилен интерес и изследване в последните две десетилетия, нарастващ с осъзнаването на проблемите, съпровождащи развитието на науката и ръста на научните изследвания днес. Спазването на етичните норми в науката е обвързано с постигането на целите на науката - познание и истина, но и с осъществяването на научното изследване като колективна дейност, която предполага надграждане, комуникация и сътрудничество. В рамките на курса вниманието ще бъде насочено към сфери на изследване, към които е налице особено силна чувствителност и силен обществен интерес през последните десетилетия, каквито са медицинските изследвания с човешки същества, както и изследванията с животни, но и към проблеми в областите на генетиката и геномиката, синтетичната биология, невронауките и др.

Тематичен план

1. Наука, научно изследване и етика в съвременни условия. Свобода на научното изследване. Обществена отговорност на науката.
2. Цели на научното изследване. Роля на етичните принципи и правила в областта на научното изследване. Професионализъм и изследователски интегритет.
3. Насърчаване на добри практики в научните изследвания. Етични кодекси. Институционални политики.
4. Нарушения на етиката на научното изследване. Фабрикуване на данни. Фалшифициране на данни. Плагиатство.
5. Авторство и съавторство. Интелектуална собственост.
6. Отговорност при публикуване на резултати.
7. Конфликт на интереси в областта на научните изследвания.
8. Медицински изследвания с човешки същества. Експериментална практика в медицината. Психологически и социологически изследвания на поведението.
9. Защита на участниците в медицинските експерименти. Уязвими групи. Регламенти. Дейност на етични комисии на различни нива.
10. Използване на животни за научноизследователски цели.

Методи на оценяване

Решаване на практически задачи (60%), доклад по казус или текст (40 %)

Препоръчана литература

Shamoo, A.E., Resnik, D.V. *Responsible Conduct of Research*. Oxford, New York: Oxford University Press, Third Edition, 2015.

Допълнителна литература ще бъде предоставена на участниците с разпределението на задачите в началото на курса.